

Ameriški general našel žalostno smrt pri rešilnem delu v Franciji

Tours, Francija, 20. maja. Ameriški brigadni general maršal, Ribert H. Dunlap, je bil zasut v tej okolici v neki predpotojni votlini, ko je skušal rešiti ženo prijatelja farmarja, pri katerem je stanoval. Brigadni general Dunlap je bil pred nekaj tedni poslan v Francijo, da izpolni svoje znanje francosčine. Bival je pri kmetu Denis Briant, ki je imel za stanovanje starodavno votlino iz predpotojne dobe. General je imel s seboj tudi svojo ženo. Dunlap in žena sta se nahajala v stanovanju farmarja, ko se je začel iz sosednjega hleva glasen krik. V istem času je silno zagrmelo v bližini, ko se je porušil vrh pečine, pod katero se nahaja stanovanje in ostala poslopja kmeta Brianta. Oba, general in farmar, sta hitela ženski na pomoč, toda predno sta dospela na usodepolno mesto, sta že bila oba zasuta od silnega plazja zemlja, ki se je neprestano rušila navzdol. Videti je bilo, kot da se podira vsa ogromna gora. Plaz za plazom je drvel navzdol. Vest o nesreči se je hitro razširila. Ljudje iz okolice so hiteli na pomoč, orožniki so z vojaštvom dospeli na lice mesta, in poseben oddelek vojaških inženirjev je prišel iz sosednjega mesta, da začne z rešilnimi deli. Silno deževje je najbrž izpodbijalo vnožje hriba ter povzročilo plazove, in neprestano padajoč dež silno ovira rešilna dela. V omenjeni okolici se nahajajo "hiše," ki so v resnici podzemeljske votline iz prapornih časov. Na zunaj imajo te "hiše" okna, toda znotraj so pa pravcate votline ali podzemeljske jame. Ta stanovanja so visoko cenjena po ljudeh v opančni okolici, kajti ti podzemeljski prostori so najboljši za shrambo vina, ki je eno izmed najboljših v Franciji. Ameriški general Dunlap je bil februarja meseca poslan v Francijo. Poiskal si je okolico mesta Tours in hotel najeti neko vilo za stanovanje, ki je naletel na farmarja Brianta, ki mu je razkazal svoje votlinsko stanovanje, ki je generalu tako ugajalo, da je sklenil tam ostati.

Volivci v Euclidu

V torek, 2. junija, bodo državljani v Euclidu, kjer je mnogo slovencev in Hrvatov, odločili bodočo usodo mesta v političnem oziru. Ali bo Euclid še naprej obdržal sedanji sistem vlade ali bo sprejel sistem, kot ga imamo v Clevelandu, in kjer moramo grafičarja za grafičarjem pošiljati v zapor. Jugoslovanski progresivni klub v Euclidu se živahno udeležuje tozadevne politične kampanje. V petek, 22. maja, ima omenjeni klub zopet večje zborovanje in Roosevelt šoli, ki je v sredini Euclida in kamor so zlasti vabljeni vsi volivci slovenske in hrvatske narodnosti. Potrebno je, da vsakdo popolnoma razume, kakaj se gre in potem tudi gotovo voli. Interes in bodočnost naših ljudi v Euclidu zahteva, da volijo za sedanji sistem in proti manager sistemu. Slovenci in Hrvatje imajo dovolj moči, da lahko odločujejo. Nikdar ne bo kak Slovenec prišel k mestni vladi v Euclidu, ako bo sprejel manager sistem. Pridite torej v petek, 22. maja, na sejo v Roosevelt šolo, kjer dobite nadaljna pojasnila.

Vsakdo se boji novih davkov, toda država mora dobiti denar za izdatke

Columbus, Ohio, 20. maja. Državna zbornica države Ohio te dni pripravlja nove postavke glede novih davkov. Država mora nekod dobiti denar za svoje stroške, za gradnjo cest, za šole in za mnoge druge aktivnosti, ki spadajo v področje državnih poslovanj. Toda naj državna postavka dajanja namerava upeljati davek na to ali ono, prav gotovo dobi nemudoma silen protest od te ali one strani. Davek na cigarete je bil silovito protestiran od Zveze lekarnarjev, osebni dohodninski davek je našel največje nasprotje pri trgovskih zbornicah, davek na prodano blago in trgovinah ima sovražnike pri trgovskem združenju. Toda denar mora priti od nekod, kajti davek na zemljišča ne nosi več dovolj denarja radi splošne depresije. Vrednost zemljišč in hiš je strahotno padla, poleg tega pa ljudje, zlasti manjši posestniki skoro ne morejo, radi nezaposelnosti, plačevati davkov. Računa se, da je najmanj \$50,000,000 zaostalega davka na zemljiščih, katerega sploh ne bo mogoče iztirjati. Mnogo tisoč lastnikov hiš je, ki niso plačali davka od hiš že zadnji dve leti. Toda poslovanje države mora iti naprej. Od kod vzeti denar, ko vse protestira proti davkom?

Neumnost in prohibicija sta si v sorodu

Washington, 20. maja. Prohibicija in neumnost sta dve sestri, se je izjavilo danes iz glavnega stana anti-prohibicijske organizacije, znane pod imenom Crusaders. Prohibicija se danes vzdržuje le radi neumnosti Amerikancev, ki žive v strahu pred protestantskimi pastirji. Pa tudi v Ameriki se jasni, pravi izjava Crusaders. Vedno večji odpor se pojavlja v raznih državah, katere so suhači smatrali za svoje nepremagljive trdnjave. In da je neumnost zvesta tovarišica prohibicije je dokaz to, da v takozvanih suhih državah je število analfabetov za 500 krat večje kot v takozvanih "mokrih" državah.

Ljubosumnost

22 letna Irene Davey je bila tako ljubosumna na 29 letnega Roberta Firestone, da ga je z revolverjem napadla in ga smrti ranila. Oba sta se začela prepirati, in tekem prepira je Firestone skušal vreči neko kislino v obraz dekleta, ki bi ji popačil obraz za vse življenje. Dekle se je temu spretno umaknilo, potegnile revolver in začelo streljati. Po streljanju je pa poklicala taxi, ki je odpeljal ranjenca v bolnico. Pozneje, ko je bila aretirana, je izjavila napram policiji, da ji je vseeno, če Firestone umre ali pa ne!

Stara zakonca

Herman Krueger, 1050 Wichita Ave., je večeraj ustrelil svojo 63 letno staro ženo, s katero je prejel dolga leta živel v precej srečnem zakonu. Krueger je začel nenadoma streljati na svojo ženo, katero je ubil, naker je naperil orožje proti samemu sebi in se težko poškodoval. Skoro gotovo je, da ne bo okrevale. Stara zakonca sta se sprla radi domačega psa!

Nove ceste

Država Ohio je oddala večeraj kontrakte za zgradbo novih cest v državi Ohio, kar bo veljalo tri milijone dolarjev.

Dobrodelnim družbam je zmanjkalo denarja. Nov apel na prebivalstvo

Cleveland. — Pred nedavnim je vodstvo Community fonda v Clevelandu naznanilo, da je v blagajni zmanjkalo denarja, kajti nikdar prej niso bile dobrodelne družbe tako preplavljene s prošnjami za podporo kot letos. Pet milijonov nabranih lanske leto je skoro zginilo. Mestna zbornica je medtem dovolila nadaljnjih \$500,000, potem pa še \$300,000 posebej za dobrodelne družbe, in tudi tega denarja bo zmanjkalo 10. junija. Radi tega se vodstvo dobrodelnih družb pripravlja, da zaprosi od mestne zbornice nadaljnjih \$660,000, da skrbí lahko vsaj za najbolj nujne slučaje. Za prvo potrebo rabijo nujno \$150,000, kar bi zadostovalo do 1. julija. Ako tega denarja ne bo, tedaj bo znašal deficit dobrodelnih družb ob istem času \$81,000.

Farmer raztrgan na kose pri dinamitni razstrelbi

Three Oaks, Michigan, 20. maja. Na svoji farmi v bližini tega mesta je bil ubit farmer Lloyd Deal. Položil je štiri funte dinamita v neki jarek, katerega je hotel razširiti. Ker dinamit v dveh urah še ni eksplodiral, je šel farmer pogledat, kaj je temu vzrok, in v istem trenutku je dinamit eksplodiral in raztrgal farmerja na drobne kose.

Dolarska razprodaja

Dasi se za dolar mora danes trdo delati, kdor sploh dela, pa nudi slovenska trgovina J. Rožanc na 15721 Waterloo Rd. toliko vrednosti v blagu, da se vam v resnici izplača, da greste tja in dobite dobro vrednost za vaš dolar. Berite tozadevni oglas.

Nepričakovan strel

Ko je 14 letni Jack Zupkovitz, 9922 Sommerset Ave., sedel na verandi svoje hiše, je naenkrat priletela revolverska krogla in ga nevarno ranila. Nihče ne ve, kdo je streljal. Fanta so v nevarnem stanju odpeljali v bolnico.

Razširjenje St. Clair

Preliminarna dela so pravkar v teku, da se razširi St. Clair Ave., od 55. do 72. ceste. Kot znano, lastnike hiš ne bo nič vedljalo, kar je povzročil z uspešnim tozadevnim bojem naš councilman John L. Mihelich.

Poročene učiteljice

Šolski odbor je sklenil, da ne bo odpustil iz službe poročenih učiteljic, ki so sedaj nameščene, toda v bodoče bo gledal, da se slednjim kolikor mogoče izogiblje.

Zadušnica

V petek, 22. maja, se bo za pokojnim Louis Urbančič brala sv. maša ob 8. uri v cerkvi sv. Vida. Prijatelji ranjke so prošeni, da se udeležijo.

James Pavlik

Poznani policijski saržent Mr. James (Jim) Pavlik, je bil premeščen iz službe pri avto križarju na postajo E. 138th St. in Idarose Ave.

Prvorojenec

Staršem Mr. in Mrs. Tony Grčman, 1156 E. 63rd St. je prinesla tetica štokljia preteklo nedeljo sinka prvorojenca. Iskrene čestitke!

Listnica uredništva

Naročnik. Državlanska šola se zaključuje v četrtek, 28. maja. S poukom se zopet prične prvi četrtek v oktobru mesecu.

* Trije so bili ubiti pri volitvah na Romunskem večeraj.

Štiri leta slave Lindbergha

Pred štirimi leti, na dan 21. maja, je mladi Charles Lindbergh sam v malem zrakoplovu preplul Atlantski ocean in se nenadoma pojavil v Parizu. Noben drug zrakoplovec na svetu ni še nikdar dosegel toliko glorie in priznanja kot mladi Lindbergh tedaj. Na sliki vidimo Lindbergha, kakor je izgledal pred štirimi leti, predno se je podal na polet, na desni je pa Lindbergh kot zgleda danes. Ali se je kaj spremenil?

GEORGE BENDER OBDOLŽEN OD VELIKE POROTE KRIVE PRISEGE IN PONEVERBE

George Bender, mestni komisar novega stadiona, ki dobi \$10,000 plače na leto, George Bender, državni senator tekom zadnjih 10 let, eden najhujših suhačev v državi Ohio, ki je predlagal pred petimi leti v državni zbornici, da se kršilec prohibicije prikuje železne kroglice na noge, s tebe republikanske stranke v Clevelandu, je bil večeraj spoznan od velike porote, katere člani so skoro sami republikanci, krivim, da je trikrat krivo prisegel pred državno oblastjo in da je poneveril \$22,750.00 ljudskega denarja.

Kratka zgodovina te strašne obdolžitve Benderja je: George Bender je bil pred 10. leti prvič izvoljen v Clevelandu v državno senatno zbornico. Bender je bil vse svoje življenje poznan kot suhač, in eden prvih priganjancev republikanske stranke. Njegov bos, Maurice Maschke pa ga je končno pregovoril, da kot suhač v Clevelandu nima bodočnosti. In je šel Bender, katerega so suhaški agenti nalašč napadli, da bi lepše izgledalo v javnosti, ter začel boj proti suhaškim agentom.

S tem je dobil Bender precej popularnosti v Clevelandu. Ustanovil je Ligo, na katere čelo se je sam postavil in začel pobirati denar od ljudi. Nabral je \$82,000.00, ali pa mogoče še več, toda ta denar, o katerem je govoril, da ga bo vporabil proti vaškim sodnikom in biričem, je, kot trdi državni pravdnik, spravil v svoj žep, potem pa, kot trdi državni pravdnik, krivo prisegel, da je plačal gotove račune, katerih pa v resnici ni plačal. Bender, suhač, se je po izjavi državnega pravdnika, okoristil z ljudsko lahkovernostjo in si nabasal svoje žepce z ljudskim denarjem, potem pa krivo prisegel, kot trdi državni pravdnik Miller.

Velika porota je sedaj spoznala Benderja krivim, da je trikrat krivo prisegel, in sicer prvič, ko je trdil, da je plačal račune in slednje poslal državnemu tajniku, o katerih je prisegel, da so plačani, dasi niso bili. Drugič je ponaredil podpise pod zapriseženimi izjavami, in tretjič, da so gotovi stroški Lige, kateri je načeljeval Bender, niso

bili izdani v javne svrhe, pač pa so zginili v privatne žepce.

Sodnik Ruhl od Common Pleas sodnije je dobil slučaj Benderja v roke. Bender je že najel kar tri advokate, da ga bodo zagovarjali. Med drugimi zagovorniki ima tudi Leroy Bundy, republikanskega in zamorilnega councilmana, ki je najbolj prigovarjal mestnemu managerju Morganu, da imenuje Benderja za stadion komisarja, katerega služba nese \$10,000 na leto, dasi stadiona še nikjer ni. Ampak republikanci znajo skrbeti za svoje pristaše.

Kot pravi velika porota in državni pravdnik Miller je George Bender prisegel, da je plačal za poštino \$11,327.20, dočim je v resnici plačal \$770.00. Nadalje je prisegel, da je plačal Prompt Printing tiskarno \$1,134.00, a v resnici pa še danes dolguje to svoto. In tako gre ta zadeva vse skozi naprej. Povsod prisega, da je plačano, toda plačanega ni bilo ničesar.

Bender je igral lansko leto veliko vlogo v politiki, ko se je pogajal za kongresmana v 21. distriktu. Toda demokrat Crosser ga je porazil. In mestni manager Morgan je v tolažilo za to imenoval Benderja komisarja za stadion. In "vardni vodja" g. Grille, je urnebesno kričal, kakšen pošteni jek je George Bender. In sicer tak, da ga je velika porota obdolžila treh krivih priseg in poneverbe ljudskega denarja. Mi smo že lansko leto svarili naš narod pred Benderjem — in prav smo imeli.

Kakor hitro je bilo razglašeno, da je Bender obtožen krive prisige in poneverbe, je šel Bender k mestnemu managerju Morganu in ga prosil, da mu da "dopust," dokler ne bo obravnava končana. Morgan je dopust nemudoma dovolil.

Klub Pipa

Svoje letno veselico priredi v nedeljo, 24. maja, Klub Pipa, in sicer na Goriškihv prostori na Green Rd. Igral bo Hojerjev orkester. Prijazno ste vabljeni, da pridete.

Iz bolnice

Iz bolnišnice se je vrnil rojak Frank Ausc, 1413 E. 57th St. Rojaki ga lahko obiščejo.

Tudi predsednik Hoover je prisiljen, da hrani denar zvezne blagajne

Washington, 20. maja. Predsednik Hoover je prišel do prepričanja, da mora zvezna vlada hraniti na vseh koncih in krajih, ker sicer preti povišanje davkov. Od dneva do dneva kliče zastopnike raznih oddelkov vlade v svoj urad in jim narekuje, da morajo prikriti stroške tu ali tam. Dolej je Hoover imel srečo, da je znižal vladne izdatke že za \$125,000,000 v prihodnjem fiskalnem letu. Vojni in notranji oddelek ameriške vlade je doslej že znatno znižal svoje izdatke, in ta tedni pridejo na vrsto poštni, zakladniški in poljedelski oddelek vlade. V vojnem oddelku vlade nameravajo prihraniti \$20,000,000 s tem, da bodo odpravili 30 vojaških postojank. Notranji oddelek ameriške vlade namerava prihraniti nadaljnjih \$4,000,000. Toda kakor se hrani na enem mestu, tako trpijo ljudje na drugem. Uradniki raznih oddelkov vlade, ki resignirajo ali umirajo, ne dobijo namestnikov, in ostanejo njih uradi prazni. In toliko manj ljudi zopet dobi delo, tako da se vsem ne more nikdar ustreči.

Dijaki, ki se obnašajo kot divjaki na univerzi

Cambridge, Massachusetts, 20. maja. Na dvorišču visoke tehnične šole države Massachusetts so dijaki večeraj priredili skrajno brutalne izgrede, ne da bi sploh imeli kaj poudarka k temu. Potem ko so prijeli nočnega stražnika in ga odpeljali, so zapalili na treh krajih ogenj, katerega so kurili s stoli, mizami in deskami iz učilnih sob, in poleg tega so metali na ogenj še svoje postelje in opravo. Ker je grozila nevarnost, da se prime ogenj univerze, je bila poklicana požarna brigada, toda surovi dijaki so napadli ognjegase in jim preprečili gašenje. Trije ognjegasci so bili ranjeni. Dijaki so enostavno trenutno ponoreli.

Anton Stojin

Te dni je minilo pet let, odkar je poznani rojak Mr. Anton Stojin postavil svojo gasolinsko postajo na 4583 Turney Rd., kjer prodaja izvrsten Mobiloil gasolin in olje. Je menda prvi slovenski prodajalec te vrste v Clevelandu. Ima pa tudi najbolj moderno gasolinsko postajo v mestu. Rojaki, ki vozijo tam mimo, storijo dobro, ako se ustavijo pri njem za olje in gasolin.

Čudno delo

Sedaj so ugotovili, da velika železna vrata, ki vodijo v posamezne celice jetnikov v novem zapornem poslopiju v Clevelandu, se dajo za navadnim nožem odpreti. Spremeniti bodo morali vse ključavnice. Ali je pa zopet nekdo denar zaslužil in prav gotovo je tudi republikanec, kajti republikanci so oddali kontrakt.

Policist toži

Policist Henry Schroeder je vložil tožbo za ločitev zakona. On vedno dela ponoči, in ko pride zjutraj domov, pravi njegova obtožnica, mu žena ne pusti spati, pač pa neprestano "nerga" in psuje. Postal je tako nervozen, da ne more več tega prenašati in prosi, da se ga loči od žene.

Zaprti prostori

Zvezna sodnija je večeraj odredila, da se zapre deset prostorov, kjer se je prodajala opojna pijača. Med temi ni nobenega slovenskega lokala.

Vojaštvo strelja na druhal, ki je hotela linčati več zamorcev

Elberton, Georgia, 20. maja. V umirajočem stanju se nahaja v tem mestu Glen Cryder in nevarno je ranjen v bolnici Emory Edwards, ko sta dobila strele od vojaških krogel, tekom spopada, ko je nad 2,000 ljudi nameravalo napasti tukajšnje zapore, kjer se nahaja več zamorcev, ki so obdolženi, da so napadli neko belo žensko. Šerif je uvidel večeraj, da ne bo kos svojci nalogi, pa je v naglici poklical gubernerja, da mu pošlje vojaštvo. Štiri kompanije narodne garde so dospеле v mesto s strojnimi puškami. Sprva so hoteli vojniki zlepa pregovoriti množico, da izprazni prostor pred ječo, toda druhal se je navadila proti vojakom, ki so bili prisiljeni streljati. Šele ko jih je bilo nekaj zadetih, se je množica umaknila, toda skozi vso noč so se zgrinjale grozeče tolpe ljudi pred zaporom. In ko je iz mesta Monroe dospela četa vojakov s malimi topovi, tedaj se je ljudska nevolja dvignila. Dva-krat je eksplodiral dinamit v bližini ječe, ljudje so se začeli ponovno zbirati. Prišli so ognjegasci, ki so z vodnimi cevmi napadli množico, toda slednja je iztrgala ognjegasec cevi in začela škropiti vojake, katerim se je po težki muji posrečilo dobiti cevi zopet v oblast in nagmati množico, potem ko so vojniki zagrali več "solznih" bomb med ljudi. Vendar so ljudje zopet začeli napadati zaporno poslopje in prisilili vojaštvo prav do zida. Sedaj je bil oddan strel in ljudje so zbežali.

Smrtna kosa

V sredo zjutraj je preminul John Popović rodom Hrvat, star 32 let, stanujoč na 1449 E. 34th St. Rojen je bil blizu žumberka na Hrvaškem. Zapuščata brata Petra in sestro Mary Deanević, soprogo in enega sina. Pokojni je bil član društva žumberška Sloga št. 26 H. B. Zajednica. Pogreb se vrši v petek pod vodstvom A. Grdina & Sons. Najba ranjeku lahka ameriška zemlja!

Zadušnica

Za pokojno Frances Kern se bo brala sv. maša v petek zjutraj v cerkvi sv. Vida ob pol sedmi uri zjutraj in v cerkvi sv. Kristine na isti dan ob 8. uri. Prijatelji in znanci ranjke so prijazno vabljeni.

Iz bolnice

Iz bolnice se je vrnil na svoj dom Andy Bole, 1135 Addison Rd. Prijatelji ga lahko obiščejo.

John L. Mihelich

Naš prvi slovenski councilman v Clevelandu, John L. Mihelich, je pravkar naznanil, da bo v septembru mesecu odložil councilmanski urad in bo kandidiral za mestnega sodnika. Mr. Mihelich se je že delj časa bavil s to idejo, za katero se je sedaj definitivno izjavil. Mihelich je že tretji demokrat, ki se je tekom enega leta odpovedal councilmanskemu uradu. Prvi je bil John Sulzmann, ki je bil izvoljen za šerifa, drugi je bil Wm. Kennedy, ki je postal državni direktor javnega blagostanja, in sedaj prihaja še Mihelich. Politični položaj v tretjem distriktu se bo seveda radi tega temeljito izpremenil.

* Predsednik republike Kuba, Machado, grozi, da bo upeljal vojno stanje v republiko.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

(AMERICAN HOME)

SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

Published daily except Sundays and Holidays

NAROCNINA:

Za Ameriko in Kanado na leto\$5.50 Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.50
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00 Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50
Za Cleveland po raznašalci: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00
Za Evropo celo leto \$7.00, pol leta \$3.50.
Posamezna številka 3 cente.

Vsa pisma, dopise in denarne pošiljave naslovite: Ameriška Domovina,
4117 St. Clair Ave., Cleveland, O. Tel. Henderson 9629.

JAMES DEBEVEO and LOUIS J. FIRO, Editors and Publishers

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office
at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd, 1879.

83

No. 120. Thu., May 21st, 1931.

Slovensko gledališče v Clevelandu

Slovenska metropola v Clevelandu ima sedem narodnih domov, in trije izmed teh imajo sijajno in popolnoma moderno opremo za gledališke predstave. Zlasti gledališka oprema v Slovenskem Narodnem Domu na St. Clair Ave., je prvovrstna in se lahko meri z večjimi odri ameriških gledališč v vsakem oziru. Razsvetljava, električni efekti, kulise in drugo je veljalo nad \$25,000.

Slovenski narodni domovi so bili v prvi vrsti postavljeni, da se v njih zbira narod h kulturnim prireditvam, in med te štejemo gotovo v prvi vrsti drame, opere, tragedije in komedije. "Ljudski oder" bi lahko nazvali te prireditve. Gotovo niso bili naši narodni domovi postavljeni samo kot plesne dvorane. Ples se lahko povsod, doma ali v drugih prostorih, ki ne potrebujejo posebne opreme. Ples ni ničesar vzvišenejšega, pač pa je navadna zabava mladih in starih.

Gledališče je pa nekaj drugega. Mi Slovenci imamo nebroj slovesnih dramatikov in pisateljev izvirnih, krasnih iger, posnetih iz našega domačega življenja. In svoje dni so bile slovenske dvorane v Clevelandu polne občinstva, ki je prihajalo k tem našim igram.

Tekom zadnjih treh ali štirih let se je pa vse to spremenilo. Naša dramatična društva nimajo več udeležbe pri svojih prireditvah, kot jo zaslužijo. Kaj je 300 ali 400 oseb pri prireditvi, ki velja \$300 do \$400 predno se jo vprizori na odru? Naselbina šteje do 40,000 naših ljudi, in če se odzove še tako izvrstni igri en procent naroda, tedaj moramo iskati vzroke temu.

V Clevelandu pride v poštev društvo "Triglav" in društvo "Ivan Cankar." Triglav je v pretekli sezoni vprizoril eno samo igr. Bilo je navzočih bore 600 ljudi. Ivan Cankar, ki ima tudi dobre moči, je vprizorilo nekako 5 ali 6 iger, in udeležba je bila vselej pod ničlo. Kdo se bo boril in pehal za dramatiko v takih razmerah!

Dramatika na našem odru se torej ne izplača več. Dasi je k vsem predstavam primeroma majhna vstopnina, pa se ljudje ne odzovejo. In vendar dramatiki blaži značaj, odpira vrata znanju, pomaga, da postaja narod bolj kulturn, da napreduje. V stari domovini napredujejo poklicna gledališča, kjer dobivajo igralci stalno plačo. In na primer v Ljubljani gledališče primeroma dobro izhaja, kljub silnim stroškom, pri nas pa, ko igralci zastojajo žrtvujejo dolge ure učenja in desiranja ter priprav, ko žrtvujejo pozne noči za skušnje in imajo osebne stroške, pa ne najdejo odziva od strani občinstva. Na vsak način je potrebno tozadevno nekaj ukreniti, kajti iz same dobre volje igralcev in njih požrtvovalnosti ne moremo več tako naprej.

Ne bi rekli, da so naši amaterji-igralci od Triglava in Ivan Cankarja navadnih komediantov. Tekom let so si prisvojili z neumornim študiranjem in vežbami dovolj teatralnega nastopa in karakterja, da jih ni treba biti sram nastopiti kjerkoli. Znano igrati, znajo peti in so onim, ki v resnici pridejo k gledališkim prireditvam, povzročili že tisoče ur najboljše duševne in umske zabave.

Zakaj torej naš narod ne prihaja več k gledališkim prireditvam, ko imamo na razpolago tako izvrstne slovenske odre, tako dobre igralce in igralke? Ali bomo dramatik, to vodilno kolo kulturnega življenja kar tako opustili in se predali samo plesom in "domačim zabavam," ki vse skupaj nič ne pomeni za napredek, razven, da včasih pride par dolarjev v društveno blagajno, v mnogih slučajih se pa mora še doplačati, ker je zguba. To društva dobro vedo.

Izgovor o slabih časih ničesar ne pomeni. Bili so dobri časi pred dvema, tremi ali štirimi leti, pa je bila udeležba pri gledaliških predstavah enaka kot je danes, ko tožimo o slabih časih. Ljudje enostavno ne posejajo več gledaliških predstav, kajti 300 ali 400 oseb pri gledališki predstavi v Clevelandu ne pomeni nobene udeležbe. Slovenski Narodni Dom ima sedežev za 1,200 ljudi, in komaj tretina teh je napolnjenih pri predstavah.

Mi nimamo samo delavske probleme za reševati, imamo tudi kulturne, kajti ako se bomo pogrezili v vsakdanjo brezdelico in pozabljalost glede kulturnega življenja bomo kmalu izumrli. Pa mi hočemo še živeti in delovati na narodnem polju. Veseli bi bili, ako bi naročniki pisali tozadevno, kako je mogoče, da se k našim gledališkim in koncertnim prireditvam spravi čim več našega naroda. In kaj nasvete, čitatelji, ustvarite debato, naša kulturna društva bodo rada sledila vsaki pametni in razsodni besedi.

D O P I S I

Cleveland (Newburg), O.—kdo izmed nas nima več svoje Krasni mesec majnik se bliža proti koncu. Ni ga lepšega meseca v letu, kakor je maj. Narava se v bujnim cvetju prebuja iz zimskega spanja in izgleda kakor mlado dekle. Vse je polno življenja, vse hiti v prostih urah v zeleno naravo. Društva so že začela z izleti v prosto naravo.

Mesec maj je tudi posvečen nebeski Materi Mariji. Marsi-

maja zvečer pri pobožnosti peli pete litanije. To bo zopet nekaj novega, česar še ni bilo pri nas. Kakor je bila dvorana polna, tako, upamo, bo v nedeljo tudi cerkev polna.

V nedeljo 24. maja je seja društva sv. Imena v šoli sv. Lovrenca. Začetek seje je ob šestih zvečer. Več članov tega društva je zadnje čase postalo brezbriznih, iz meni neznanega vzroka. Kaj zahtevajo pravila društva sv. Imena? Živeti pošteno in plačevati 60 centov asesmenta na leto. Kakšne koristi pa imamo od tega društva? Ko član tega društva umrje, so dolžni živeči člani hoditi molit v cerkev toliko večerov, kolikor časa umrli član leži na mrtvaškem odru. Društvo tudi plača za eno sv. mašo za umrlih.

Torej pridite vsi tisti, ki ste že kdaj pristopili v to naše društvo v nedeljo večer na sejo.

Tudi naznanjam vsem katoliškim možem fare sv. Lovrenca sklep zadnje seje, da bo skupni sprejem v nedeljo 14. junija pri drugi maši ob 7:30. Kdor hoče pristopiti, naj se zgleda pri predsedniku Tom Mervarju ali pri kakem drugem članu. Nič zdravniške preiskave, nič se ne vpraša, koliko si star, samo pristopite in zavarujte svojo dušo.

J. Resnik, tajnik.

Cleveland (Newburg), O.—

Malo pozno je že za ta dopis, naj bo pa bolj kratak. Rada bi povedala, kako se zabavamo tukaj na "Jutrovem." Članice kluba Slovenskih žena smo priredile dne 10. maja krasno igr. z imenom "Vsi in vse za mater." Igra je kratka, je pa toliko bolj polna humorja in jako pomembna. Reči moram, da je prav lepo izpadla. Udeležba je bila veliko večja kot smo jo pričakovali. V imenu našega kluba se prav lepo zahvalim režiserju Gašperju Segulinu, ki je igralce v tako kratkem času tako fino izvežbal in preskrbel prav vse, kar je bilo potreba za na oder — brezplačno. Hvala igralcem, ki so rešili svoje vloge tako lepo, da ne morem reči, kdo je bil boljši. Posebno nam je ugajalo tako lepo slovensko govorjenje tu rojene mladine. Hvala vsem udeležencem, ki so nas posetili v tako lepem številu. V teh slabih časih res nismo pričakovali tako lepega uspeha.

Marty Planinšek, predsednica.

PREKLIC SHODA V EUCLIDU

Kot je bilo naznanjeno v tem listu, bi se imel vršiti shod v petek, 22. maja v Slovenskem društvenem domu na Rec-her Ave., na katerem bi se razmotrivalo glede volitev 2. junija, ko se ima odločiti, ali naj postavi volivci mestnega poslovodja, ali naj še naprej direktno izvolimo svojega župana. Ker za isti večer sklicuje shod tudi "Jugoslovanski progresivni klub" v isti namen, torej se tudi bojuje proti takozvanemu "Manager Plan" in sicer se vrši shod tega kluba v Roosevelt šoli na E. 200. cesti in ker se noče, da bi se cepilo volivce na dve strani, se shod, katerega smo nameravali sklicati v Slov. društvenem domu s tem prekljuje in se vabi vse jugoslovanske volivce, da se gotovo udeležijo shoda v Roosevelt šoli. Ako se bo pozneje po tem shodu vršil še kateri drugi, se bo javnost pravočasno obvestilo in obenem naznanilo prostor, kjer se bo vršil.

Udeležite se torej shoda, katerega sklicuje "Jugoslovanski

progresivni klub" za v petek, 22. junija v Roosevelt šoli. Na shodu boste imeli priliko slišati, ali nam je potreben poslovodja, kateri bi naj bil na čelu mestne vlade, ali naj volimo še naprej župana. Glavni govornik na shodu bo poznani g. Jadrnich, kateri vam bo v poljudnem govoru razjasnil celotno situacijo. Nastopilo bo tudi več drugih govornikov v angleškem in slovenskem jeziku, da bo omogočeno avdiencij razumeti v svojem jeziku razliko med nastavljenim poslovodjem in izvoljenim županom.

Vzemite vsi na znanje, da se ne vrši shod 22. junija v Slov. društvenem domu, pač pa se vrši in isti večer v Roosevelt šoli in v isti namen, da ne bo pozneje kake konfuzije v tem oziru. Ne smemo biti razdvojeni v tem važnem trenutku, nastopiti moramo skupno, ker le skupno nam bo omogočeno, da porazimo na volišču 2. junija takozvani manager sistem mestne vlade v Euclidu.

Jos. Krainec.

ISKRENA ZAHVALA

Društva Slovenske Dobrodelne Zveze v Collinwoodu: št. 8, 22, 23, 27, 45 in 51 si štejejo v prijetno dolžnost zahvaliti se vsem pevskim skupinam, kot posameznikom, ki so sodelovali na odru Slovenskega delavskega doma dne 10. maja na skupni veselici teh društev.

Zlasti se zahvaljujejo sledečim: Mr. P. Kogoj, gl. tajniku SDZ za otvoritveni pozdrav, Narasčajo Sokola Collinwood za nastop in vaditelju Lampetu. Samostojno pevsko društvo Soča za nastop zbora in pevovodji R. Perdanu. Dr. Wm. Lauschetu za umetno spremljevanje v duetih in solih. Mrs. Josephine Lausche-Welf in Miss Mary Udovich za nastope v duetih. Miss "Dodo" Fabian in Miss Gladys Glorido za nastop v umetnem plesu. Mrs. Mary Ivanush in Mrs. F.

Plut, nastop in spremljevanje v soli. In zopet Mr. Fr. Plut in Mrs. Plut v soli in spremljevanje. Posebno zahvalo pa izrekamo mnogoštevilnemu zboru "Zarja" ter pevovodji Mr. J. Ivanush.

Zahvala tudi za pomoč na odru Mr. J. Sorc ter vsem, ki so pripomogli do tako krasnega programa.

Težko je najti izraza, da bi ocenili pestri program posameznikov in skupin. Prepričani pa smo, da si je navzoča masa ljudstva zapomnila imena naših prijateljev v sili.

Zato se v imenu članstva vseh šestih društev najlepše zahvaljujem vsem, ki so sodelovali v pomoč našim revnim članom.

Za odbor:

M. I. Lah, tajnik.

IZLET V STARO DOMOVINO DNE 1. JULIJA

Kakor je razvidno iz opisa v sobotni številki Ameriške Domovine, se vrši dne 1. julija izlet v Jugoslavijo z izbornim francoskim parnikom "Paris." Potnike bo spremljal na tem izletu Mr. August Kolander, poslovodja potniške trdnice John L. Mihelich, ki ima svoje urade v poslopiju Slovenskega Narodnega Doma na St. Clair Ave.

Kdor je že potoval v spremstvu izkušenega spremljevalca, Mr. Kolandra, ta ve, kako se v njegovi družbi in pod njegovo oskrbo prijetno potuje. Podpi-

sani sem potoval v njegovem spremstvu v Jugoslavijo leta 1923, zato vem iz lastne izkušnje, kako neprecenljive vrednosti je njegovo spremstvo in njegova skrb za potnike. Ker sem se namenil tudi letos obiskati staro domovino, zato sem se odločil, da se tudi zdaj poverim oskrbi in vodstvu tega izkušenega in prijaznega rojaka.

Ob priliki mojega tedanjega potovanja, sem se prepričal, da se Mr. Kolander resnično posveči v vsi ljubljeno potnikom, ki potujejo pod njegovo oskrbo.

Uredil nam je vse potrebno v New Yorku, poskrbel za prtljago, nato pa skrbel na parniku za našo udobnost. Brigal se je za vse, videl vse in njegovemu skrbnemu očesu ni nobena stvar odšla. Pozna se mu, da ima tozadevno mnogo potrebnih izkušenj, kajti on je skoro vsako drugo leto osebni vodja takih izletov naših rojakov.

Koliko sitnosti in skrbi nam je bilo prihranjenih na parniku in ptem na kopnem zaradi prtljage, ker človek, ki ni vajen takega potovanja, se res ne ve kam obrniti. Mr. Kolander pa je vse oskrbel, tako da potnikom vsa skrb odpade.

Kakor rečeno, potujem tudi letos v njegovem spremstvu v stari kraj in rojakom v Clevelandu in drugod, ki mislijo morada v kratkem obiskati svojo staro domovino, prav tople priporočam, da se poslužijo te ugodne prilike ter da se nam pridružijo na tem izletu. Potovali bomo pod vodstvom izkušenega, prijaznega in vljudnega rojaka, in gotovo ne bo nikomur žal, ki se bo udeležil tega izleta. Posebno je priporočati družinam, da se priglasijo za to potovanje, kajti družine imajo na potovanju vedno križe in težave, če se ne vedo kam obrniti. Mr. Kolander jim bo preskrbel lepe, udobne

kabine in splošno gledal za njihovo udobnost.

Kot dolgoletni pisarniški uradnik paroplovnih družb in zadnje čase kot poslovodja Mihelicheve trdnice, je Mr. Kolander osebno znan z večino uradnikov in oficirjev francoske paroplovne družbe, ki mu gredo ob izletih zelo na roko in ki radi upoštevajo njegove želje ter skrb, da so potniki, ki potujejo pod njegovim vodstvom, v vseh ozirih najboljše postreženi.

Svojim potnikom pa bo Mr. Kolander na razpolago tudi v starem kraju, kjer jim bo dal vse potrebne informacije in navodila, kako jim je postopati v eni ali drugi zadevi, in oni, ki bi šli nazaj v mesecu septembru, bodo lahko zopet z njim skupno potovali.

Francoska paroplovna družba je znana kot ena najboljših tozadevnih družb, ki vrši prekontinentalno službo z velikimi, najnovejšimi modernimi parniki, kjer ne manjka zabave, dobre hrane in vseh udobnosti, ki jih more pričakovati in zahtevati potujoče občinstvo. Zato se poslužimo sedanjih prilike ter odpotujemo dne 1. julija pod vodstvom Mr. Kolandra, in zagotovljen sem, da ne bo nobenemu udeležencu tega izleta žal.

F. V.

POKOP OKAMENELEGA RUDARJA

Na Švedskem so pokopali rudarja, ki je ponesrečil pred 250 leti.

Stockholm, 16. maja. — Švede se nekam čudno glasi, vendar je resnica: V Falunu na Švedskem so pred kratkim pokopali okamenelo truplo nekega rudarja. V dotičnem okraju je bakreni rudnik, ki je eden najstarejših rudnikov Švedske, kajti ta rudnik je prišel obratovati že v 13. stoletju. Leta 1677 je bilo treba v enem najglobljih šaftov položiti množino eksplozivne snovi. To je bilo nevarno podvzetje, katero so poverili enemu mladih rudarjev, po imenu Matts. Matts je izjavil, da se bo ravnal po ukazu in položil v šaftu razstrelivo, dasi ga je njegova mlada nevesta, s katero se je imel v kratkem poročiti, prosila, naj tega nikar ne stori. Matts je torej vzel razstrelivo in se je spustil v globino, odkoder pa se ni nikoli več povrnil.

Petdeset let po tem dogodku so našli rudarji v istem rudniku truplo nekega mladega moža, katerega ni nihče poznal. Kdo je neki nesrečnik, ki se je ponesrečil v rudniku? so se začudeno povpraševali delavci, kajti mrtve je izgledal tako, kakor bi bil pravkar padel v vodo, v kateri so ga našli. Ker ga ni nihče poznal in ker ni nihče izmed rudniških delavcev manjkal, so se ljudje spomnili slučaj, ki se je primeril pred petdesetimi leti, ko je šel v šaft mladi Matts, ki se ni nikoli več vrnil na svetlo. Poklicali so njegovo nevesto, sedaj staro ženo, ki je ostala neporočena, in ta je, čim je ugleдалa mrtveca, v katerem je spoznala svojega nesrečnega ženina, padla v nezavest. Izkazalo se je, da je vsebovala voda, v kateri je ležalo truplo ponesrečenega delavca, mnogo vitriola ter da se je izvršil v tej vodi s truplom proces okamenelosti. Okamenelo truplo so spravili iz rudnika, je položili v stekleno omaro ter razstavili v rudniškem muzeju, kjer je ostalo, dokler ni pričelo kazati znakov razkroja. Nato so pa truplo položili v krsto ter okameneloga mrtveca pokopali na svečan način v cerkvi v Falunu.

Toda tudi tukaj ni našel nesrečnik Matts miru. Ko so leta 1860 polagali v cerkvi nov pod, so spravili krsto z Mattsovim truplom na površje ter vdrali v pokrov krste šipo, tako da so si radovedneži lahko še enkrat ogledali mrtvega rudarja, ki se je skoro pred dvemi stoletji ponesrečil. Krsto so postavili na ogled v stranski ladji cerkve.

Pred kratkim so pa sklenili, da prenehajo s to razstavo, ki ni imela drugega smotra razen te-

ga, da so radovedneži pasli na truplu svojo radovednost, zato da Mattsovo truplo spet pokopali. In tako se je te dni vršil na pokopališču v Falunu čudoviti pokop rudarja, ki se je pred 250 leti ponesrečil.

Slovenci prirede velik izlet v staro domovino na Cunardovem parniku Berengaria, ki odpluje iz New Yorka 20. junija. Ta izlet bo pod osebnim vodstvom Mr. John Kampoticha, iz chikaškega urada.

Za vse potnike tega izleta bo Mr. Kampotich na potovanju preskrbel vse, od tukaj pa do cilja potovanja. Preskrbel bo permite za odhod in povratek, potne liste, vize, železniške zveze in druge potrebnosti, ki so velike važnosti na vsakem potovanju.

Potniki bodo potovali brez vsake skrbi in bodo lahko uživali prijetnosti potovanja. Mr. Kampotich bo tudi skrbel za razne zabave na potovanju, za odrasle in otroke.

Prohibicijska liga je imela zborovanje. Glavni govor je imela neka suha, strupena ženska, ki je nastopila na odru s svojim možem in imela takle govor:

"Čenjeno občinstvo! Danes je največja zmagava zame. Dvanajst let sem se borila, da bi odvadila mojega moža (s prstom pokaže na reveža) pijače in tobaka. In danes, na moj rojstni dan mi je svečano prisegel, da ne bo nikdar več pokusil žganja in ne tobaka. Takrat sem bila pa naj-srečnejša ženska v Zedinjenih državah. Objela sem ga, pritisnila na srce in ga vroče poljubila..."

"Prav mu je!" se hitro oglasi nekdo izmed poslušalcev.

Dom je še edino pribežališče za zakonskega moža, kadar je že povsod drugje zaprto.

"Je bila kaj močna pijača sinoči v klubu?"

"Ne vem, kako močna je bila, ampak videl pa sem prijatelja Jožeta, ki je po vshej sili hotel zlezi v veliko uro ob steni, hoteč poklicati svojo ženo po telefonu."

Louis L. Ferfolia

SLOVENSKI POGREBNIK

3515 East 81st St.

Tel. Michigan 7420

Če verjamete al' pa ne.

Nad mestom je plul aeroplan, ko se nenadoma pokvari motor in zračni ptič trešči v neko hišo, predere streho, par stropov in končno se pilot znajde na trdem cementu v temi. Ko pride pilot k sebi, zastoče in glasno vpraša:

"Kje pa sem?"

"V moji kleti si," se oglasi glas iz teme, "in če misliš, da se ga boš kar tako nažrl, se hudičevoti!"

△

Gorenje se ga je natreskal v škofovem kevdru in veselo razpotožen se vsede na vlak. Ko pride v voz sprevednik, ga potnik ljubezljivo vpraša:

"Gospod sprevednik, ali mi morete povedati, kako daleč je od Ljubljane do Kranja?"

"To pa že lahko povem: natanko 25 kilometrov je."

Potnik se zadovolji z odgovorom in sprevednik gre v drug voz. Čez nekaj časa pa se vrne v isti voz in ko ga dobrovoljček ugleda, ga pokliče:

"Hej, sprevednik!"

"Kaj bi pa radi?"

"Ali mi morete povedati, kako daleč je od Kranja do Ljubljane?"

"Ali me hočete imeti za norca? Saj sem vam prej povedal, koliko znaša ta razdalja."

"Ja, gotovo ste mi povedali; ampak vi ste mi povedali razdaljo od Ljubljane do Kranja. Jaz bi pa rad vedel, kako daleč je od Kranja do Ljubljane."

"Saj to je vendar vseeno: od Ljubljane do Kranja, ali od Kranja do Ljubljane."

"Eno figo je vseeno. Saj je tudi od Božiča do Novega leta samo teden dni, od Novega leta do Božiča je pa od vraga dolgo."

△

V nedeljo sta se vršila dva piknika: eden pri Gorisku, eden v Maple Gardens. Nekateri so obiskali oba, in še celo po večkrat. Tako je delal tudi moj prijatelj, ki je na Goriskovih farmah pokušal močnega ohajčana, potem je šel pa še v Maple Gardens, kjer si je privoščil kanadčana.

Pa se spomni, da najbrž še tisto popoldne ni bil pri Gorisku, dasi je ravnokar od tam prišel, pa hitro zapreže lizo, pa se odpelje na Green Rd. Tam naleti na Mike Pluta, pa ga nagovori:

"Mike, je bil tukaj danes Zagarjev Andrej?"

"Je bil, je. Pred pol ure je šel domov."

"Mike, pa ti je kaj znano, če sem bil jaz z njim?"

△

Prohibicijska liga je imela zborovanje. Glavni govor je imela neka suha, strupena ženska, ki je nastopila na odru s svojim možem in imela takle govor:

"Čenjeno občinstvo! Danes je največja zmagava zame. Dvanajst let sem se borila, da bi odvadila mojega moža (s prstom pokaže na reveža) pijače in tobaka. In danes, na moj rojstni dan mi je svečano prisegel, da ne bo nikdar več pokusil žganja in ne tobaka. Takrat sem bila pa naj-srečnejša ženska v Zedinjenih državah. Objela sem ga, pritisnila na srce in ga vroče poljubila..."

"Prav mu je!" se hitro oglasi nekdo izmed poslušalcev.

△

Dom je še edino pribežališče za zakonskega moža, kadar je že povsod drugje zaprto.

△

"Je bila kaj močna pijača sinoči v klubu?"

"Ne vem, kako močna je bila, ampak videl pa sem prijatelja Jožeta, ki je po vshej sili hotel zlezi v veliko uro ob steni, hoteč poklicati svojo ženo po telefonu."

ZAKAJ POTUJEM V JUGOSLAVIJO

Anton Grdina

Cenjeni čitatelj! V članku minuloga tedna sva potovala v spominih okrog žalostne gore na Notranjem v Preserski fari, kjer sva ogledovala cerkev na gričih in poslušala brnenje zvonov.

Danes ostaneva še v tej okolici, to pa radi tega, ker je sedaj binkoštni čas.

Na binkoštno nedeljo so prihili romarji na žalostno goro. Prišli so peš s sv. Višarjem po tedenskem potovanju. Prosim, da si to notico vzamete v spomin v današnjih dneh udobnosti v vsakovrstnih sredstvih, katerega človeku olajšajo težko potovanje in odpravljajo nepravilnosti, ki niso nikomur ljube.

Binkoštna nedelja! Kajne, dragi in cenjeni čitatelj! Saj je bila navadno binkoštna nedelja tista srečna nedelja, na kateri dan se je delila v Ljubljani v stolni cerkvi sv. birmo. Da, da, to je nekaj, kar bo ostalo v spominu do konca dni. O srečna nedelja, kjer je birmanski boter svojemu birmancu nakupil kar celo, ruto "odpuškov," vsakovrstnih medenih in sladkornih kolačev, povrhu pa še uro z verižico.

O srečni in zlati čas, kako si do nebes visoko razveseljeval mlado otroško srce, ki se je topilo kakor vosek samega veselja in milobe; to so bila nebesa, kakršnih ne more kupiti noben milijonar s svojim denarjem.

Da, bilo je veselje, veselje zunanje in notranje. Mali fantiček se je včasih počutil, da je velik kot gora; mislil je, da je ves svet poln samega binkoštnega veselja. Mislil je, da ti dnevi nikoli ne minejo. Poleg daril, ki so bila zavezana v novi rdeči ruti, so bile tudi orglice, in sicer take, ki so godle na obe strani. Oh, kako mi je bil njih glas! Kdo je bil takrat srečnejši človek pod solncem, kakor sta birmanc in birmanka v družbi svojega botra ali botre! Kje ste danes, vi dnevi sreče in prave srčne zadovoljnosti! Iščejo vas in hodimo za vami, toda prikazujete se nam le v daljnih spominih in zbuja v nas sladke spomine. . .

Kar ste nam zapustili, to nam je še danes drago, saj je to tudi dragoceno. Takrat morda še nisimo tega tako vedeli in se zavedali, kakor se zavedamo danes, ko naši malčki prejema isto, kar smo prejeli mi takrat. Takrat nismo vedeli, koliko je vredna sv. birma, kakor vemo danes. Danes vemo, da je sv. birma eden največjih praznikov v življenju vsakega katoličana.

Dragi čitatelj, pojdiva zopet nazaj na žalostno goro, kajti na to nedeljo je bila tam vsako leto velika svečanost, in sicer dva dni — v nedeljo in ponedeljek. To je vredno, da pregledava malo bolj natančno: kako smo se imeli ti ste srečne in vesele dni o binkošti, ne samo takrat, ko se je vršila birma, marveč vsake binkošti. Kakor sem že zadnjič omenil, stoji moja rojstna hišica ob vznožju žalostne gore, tako da sem vedno zrl na to belo cerkev. Vsak udarec ure, ki je bila na vse štiri zvonove, je bilo donel iz stolpa na našo vas Prevalje, ki šteje 14 hiš, samih premožnih kmetov, razen naše in še neke druge hiše, ki so se imenovali "bačte" in so stale ob strani vasi. Toda razmere so se počasi izpreminjale; nekateri večji posestniki so postali manjši in barmarji so napredovali in vas se je nekako izenačila v pogledu imovine.

V živem spominu mi ostane do zadnjih dni življenja, kako je bila nedelja v domovini res nedelja!

Ko so že v soboto popoldne zvonili zvonovi po vseh cerkvah in naznanjali, da bo jutri nedelja, so se v naših srcih obudili veseli spomini na prazničnost. Takoj smo se spomnili, da bomo jutri praznično oblečeni; že naprej so bili načrti narejeni, kam gremo v nedeljo popoldne: do popoldne v nedeljo smo šli seveda

v farno cerkev, če ni bilo to nedeljo kje na podružnici sv. maše in zganjanja, popoldne pa smo šli kam na goro ali k večernicam in potem gredo malo v kakšno gostilno, kjer smo slišali harmoniko in kjer smo ga izpili liter ali pa dva.

V soboto popoldne ali pred praznikom sv. Rešnjega Telesa, sv. Križev dan itd. se je že pričel popoldne preji. Ko so se oglašili zvonovi v zvoniku popoldne ob treh ali štirih, se nam je kar od srca vzdignil globok vzdihljaj: "O srečna nedelja in praznik!" Kako zaželen si nam ti! Ne samo, da bo jutri na mizi kaj boljšega, vse bo drugače nego druge dni. Da, nedelja in praznik sta bila v resnici.

Dan pred praznikom, ko so odzvonili zvonovi (za navadno nedeljo so zvonovi navadno zvonili kakor zvonijo k pogrebu, s to razliko, da mrljicu zazvonijo vsi naenkrat, za nedeljo ali za pričetek sv. maše, ob nedeljah pa začnejo zvoniti drug za drugim, z najmanjšim naprejem). Kadar je bil pa drugi dan praznik, večji praznik, takrat so pa potrkavali, tako v soboto popoldne ob tretji uri, kakor tudi v nedeljo zjutraj med tretjo in četrto uro, ko so se fantje in cerkovniki zbudili. Pa tudi z zvonjenjem se ni bilo zunanega navdušenja konec; ob velikih praznikih so grmeli tudi možnarji; streljali smo, da se je grmenje valilo preko hribov in dolin v druge fars, da so vedeli, da obhajamo zganjanje ali pa imamo obhod s procesijo. Kaj mislite, da ni bilo to več vredno kakor sto radio programov ali plesnih koncertov!

Pa še drugo sobotno znamenje nas je budilo na nedeljo v domovini, ki je vredno spomina: snajenje okrog hiš je bilo veselje in opomin na praznik drugega dne. Vse je bilo posnaženo in pograbljenost okrog kmečke hiše v soboto večer, v nedeljo se delati ni smelo, drugače bi nedelja izgubila pomen in veljavo.

Za binkoštno nedeljo se je pri nas pripravilo še bolj natančno nego za druge dneve, kajti k nam so gotovo prišli še iz zunanjih fara, ali iz Borovnice, gotovo pa z Vrhniko sorodniki na obisk spotoma, ko so prišli na božjo pot na žalostno goro.

Od ene strani so priromali po cesti iz Borovnice, to je cesta, ki vodi iz Bistre, Borovnice mimo nas v Preserje ter naprej v Rakitno.

Od druge strani so prispeli romarji preko Morosta iz Bevk in Vrhniko, od tiste strani, kjer je doma naša Marjanca, Kuharjeva namreč, "Bevčanka" ali po domače bi ji smeli reči "Šotarca." Če ni tako, pa naj se sama zagovarja. Ti romarji so se morali prepeljati preko Ljubljane pri Jurjevi hiši na samotni ravni, katera je ob časih popoldne popolnoma pod vodo.

Ti romarji so splezali na žalostno goro od ene strani, Borovničani pa od druge strani, namreč skozi naše Prevalje, tretji romarji so pa prihajali iz Ljubljane. To so bili pa odlični gostje ali kakor smo jih zvali ljubljanska gospoda. Ti so se pripeljali v čolnu do Podpeči in potem so hodili na goro. Slednji so vzeli drugo pot ali stezo, ki je segala zopet od iste strani, tako je bil dohod na žalostno goro od štirih strani. Na vse strani je vedno zrla velika bela cerkev božjepotnica žalostna gora, in tako je donel glas velikih zvonov na štiri strani ter vabil vernike skupaj. Slišalo se je zvonjenje z žalostne gore tudi na Vrhniko, kadar je bila ugodna sapa, in obratno se je slišalo zvonjenje z Vrhniko na goro.

Binkoštna nedelja je bila za žalostno goro nekaj izrednega, kct že zgoraj omenjeno, zaradi dvadnevne praznika in romarjev, ki so dospeli s Sv. Višarjem, Romarji, ki so prišli s Sv. Višarjem, ki so zbrali na binkoštno nedeljo pod hribom gore, kamor

so jih šli iskat s cerkvenim benderom in z duhovniki, da so jih v svečanem sprevodu spremili v cerkev na hribu, med zvonjenjem, molitvijo in prepevanjem romarskih pesmi.

Ob teh dnevih je bilo na žalostni gori več drugih duhovnikov za spovedi in pridige, radi tega so tudi prihajali romarji iz daljnih krajev na božjo pot.

Prav tako se je vršilo tudi drugod, prav tako ste uživali, cenjeni čitatelj vsak v svoji fari, v svoji vasi, ista vesela mlada leta in srečne dneve, kakor sem vam tukaj omenil, da sem jih užival z drugimi jaz sam.

Te vrstice pišem toliko radi vas, kolikor radi sebe, ker smo vsi iz enih in istih pokrajin, z malo razliko navad ali običajev. Vsi smo uživali pri svojih starših to mladoletno veselje ter se vzgojili v duhu krščanske vere, da so nam prazniki in nedelje nad vse zaželeni in poglavito sredstvo za naše cilje in konce življenja. Povejte in odgovorite mi, če ni to res bilo in je še tako. Če so v tem kakšne izpremembe, če kateri ljudje sedaj drugače mislijo in ravna, niso radi tega binkoštni prazniki in druge nedelje prav nič manj vredni in veljavni, kakor so bili takrat. Brezverci in propagatorji so namenoma vzeli nedolžnim otrokom dušno srečo, kakršno smo imeli mi, ki smo ostali pod oskrbo dobrih katoliških staršev. Sreča in veselje in pravi luči se nahaja samo v bistvu verskih resnic, ki so zapopadene v cerkvenih praznikih.

Radi tega bova, cenjeni čitatelj, še prihodnjič pihotala v domovino, da si ogledava še druge take spominke steze in pota, po katerih so hodili naši starši in vzgojitelji, včasih težke, včasih pa tudi vesele dni. (Pride še).

RAZMERJE MED ŠTEVILOM MOŠKIH IN ŽENSK

Moški, ki bi se radi poročili, naj gredo v mesta, ženske, ki bi rade moža, pa naj ga gredo iskat na farme.

Cenzus trinajstih držav ameriške Unije izkazuje, da je poročno s številom moških dovolj žensk v mestih in premalo na deželi.

Dalje izkazuje poročilo, da je v zapadnih državah, kjer je bil nekdanji mali vaški učitelj ob nogah ves moški svet, danes število moških in žensk skoraj enako.

Število razporečenih žena v nekaterih državah je še enkrat večje od števila razporečenih moških in dalje je ugotovljeno, da ima razporečena žena mnogo manj prilik za ponovno poroko, kakor pa jih imajo razporečeni mošje.

Vdove so številnejše kot vdovci. Ugotovljeno je tudi, da so zakonske ločitve poročno skoro prav tako številne v ruralnih ali podeželskih okrajih kakor v mestih. Mnogo razporok je tudi med Zamorci na ameriškem jugu. Okoli šestdeset odstotkov prebivalstva, ki je staro nad 15 let, je oženjenega.

V državi Arkansas je na vsakih sto žensk 102,8 moških. Dasi tvorijo Zamorci manj kakor eno tretjino arkansskega prebivalstva, je vendar med njimi polovico ločenih žen in število ločenih moških je procentualno skoro prav tako visoko.

Nebraska je imela lansko leto na vsakih 100 žensk 105,2 moških.

V državi Maryland je tudi narastlo število žensk. V državi Nevadi pa je ženska še vedno takorekoč redkost, kakor v dneh divjega zapada. Tam je na vsakih 100 žensk 140 moških, pred 20 leti pa je bilo v Nevadi na vsakih 100 žensk celo 170 moških.

Nova trgovina
Mr. Charles Russ naznanja, da bo otvoril v soboto na 1194 E. 71st St. trgovino z grocerijo in mesom. Se prav ljudno priporoča rojakom!

VIŠARSKA POLENA

Spisal

NARTE VELIKONJA

"Kaj bo, če se motim? Če kličem vruga? Onega se je spomnila s kavo, Matijca bi bila pozabila, da se ga ni Tine usmili. Če pa je oni in ne Matijec? O ti sveta križana usmiljenost!" se je grabil za redke sive lase. "Če pa je oni in ne Matijec? Ni videla, da je brez suknje, onega pa je vrgla v odeje do vratu. Seveda, kaj je njemu vdova? Da, kaj je njemu vdova? Kaj vdova? ženska neumna, grunt, — grunt!"

In je šel, legel v posteljo brez večerje, češ, da se je premrazil, ter vso dolgo noč strmél v temo pred seboj.

"Kaj vdova, grunt, grunt, in Mohorjevo ime, Mohorjevo ime! Če se Matijec ne požene sam, ga bo oni pognal. Vse nas bo pognal, takšen je. O ti križana usmiljenost!" se je grabil za lase, ki so mu lepeli od potu na čelu. "Matijec pa spi, Matijec zaspani pa spi, ko drugi vleče odejo raz njega. Ali nič ne slišiš, Matijec?" je skoraj na glas zavpil. "Matijec zaspani!" Strahna ogorčenost mu je plala na srce.

Matijec pa ni spal. Na Klančarjevega Janezka je mislil in na Franco je mislil in vso dolgo noč govoril sam pri sebi, kako ji bo povedal. Kako ji bo povedal; dostojno in spodobno, kakor gre, da se ne osmeši.

In je našel vsako besedo za nerodno in v srcu mu je vedno bolj upadal pogum.

"Star sem že in ona je mlada in ima grunt."

In je poslušal v temo, kako mu bije srce od razburjenja in od neznane stiske.

"Kako se bo smejala, kako se mi bo smejala?" se je mislil. In še tretji ni spal tisto noč. Tisto noč, ko je zunaj tako jasno svetil mesec in se je v njegove bleške vse srebrilo okoli Mohorjevine. In so na okna lezle ledene rože, kakor da diha nevidne ustne nanje mrzle cvetove. Franca ni spala tisto noč. Od trpkosladke bolečine, ki ji je ovijala srce v tesno pričakovanje in željo, ki ji je gnala kri v lice.

Vdova Franca, gospodinja na Mohorjevem.

"Kje pa je Matijec?" je pri mežikal v nedeljo popoldne okoli vogla stric Matevž ter našel Mohorja na ognjišču.

"Pri konjih. Odkar je Tine v bolnici."

"Ali bo še dolgo?"

"Kaj vem; mislim, da ne. . . Franca ga je danes šla obiskat."

"Franca?" je vprašal Matevž.

"Ko ni drugega pri hiši. Ali naj gre Matijec? Naj gre go-

spodinja; pri hiši se je ponesrečil," je nevoljno dejal in mrka senca mu je legla na čelo.

"Tako sem mislil, da ji delo dopušča," se je izvijal Matevž. "Za pridnega posla je treba hvalliti Boga."

"Tine je res priden!"

"Ampak zdaj bo pa le treba druge pomoči. Bolan ne bo mogel vsega. Franci boste že morali iskati pomoči."

"Trebaj ji ni. Matijec pomaga."

"Pomaga, pomaga. Že moraš imeti človeka, ki dela zase. Matijec pomaga. Ali ima kaj od tega?"

"Hrano ima, in —"

"— streho! Če oboli, bo do to zapravlil. Gruntu pa le ni prav, če ni gospodarja!"

"Franca je boljša od vsakega gospodarja! Oba suče: Tine in Matijca."

"Ženska je ženska. Za Franco je treba moža! Čas je že za Matijca, da zine besedo."

"Če ga bo slišala."

"Kaj misliš?"

"Če ga mara?"

"Ali on njo?"

"Vprašaj ga, kaj jaz vem," se je otresel Mohor.

"Glej ga. Jaz bi prav rad to vedel. Že zadnjič sem dejal Matijcu, da bova snubila, pa ti je mencial in mencial."

"Saj on sploh menca," se je razjezil Mohor. "Vse bo zamenjal!"

"Kako zamenjal?"

"I, no! Zdaj bi bil čas, ko ni Tine pri hiši!"

"Kaj je s Tineto?" je zvedavo pogledal Matevž.

"Ah nič. Saj nisem ničesar dejal. Zdaj pravim, ko Franca nima drugega pri hiši, zdaj bi se moral pognati z delom!"

"A tako!" se je useknil oni.

"Potem bi pa le kazalo, da bi stopila prednjo. Jaz in Matijec. Ampak to pa povem, za tisto njivo pri velikem orehu, — če mi to obljudi, pa greva!"

"Saj je vse njeno!"

"Njeno! Slab mož, ki ne dobi vsaj polovico grunta od žene. Tisto njivo — moja bi morala biti, pa si očeta zadnji hip pretental zanj!"

"Prentental? Ali mu nisem stregel? Ti si se oženil na grunt a meni si pustil očeta in bi rad še zemlje."

"Zato pa dobi cel grunt. Ali naj grunt dobi kdo drug? Kdor bo dobil Franco, dobi grunt. — Tvoj grunt, Mohor. In oče mi je bil njivo obljudil, to dobro veš!"

"Nikar no! Obljudil! Meni jo je zapustil!" je besno prelozil nogo, v kateri ga je trgalo ter si v pogledal izpod obrvi. "Naj ti jo da Matijec!"

"Matijec bo, če obljudi, da obljudi, ga moraš pripraviti ti. In bom govoril zanj ko devet mesečarjev. Toda dati mora aro. Na roko, preden stopiva. Ali naj zastonj hodim? Če bi ne šlo za Matijca, se sploh ne lotim. Samo krivice popraviš, krivico. — Pred Bogom je itak njiva moja

in prav tisti konec reže v naše."

Matevž je mežikal ter se penil od razburjenja.

"Zmeni se ž njim!"

Matijec je prišel iz hleva.

"Nisem mislil," je dejal, ne opazivši strica, "da je Tine k njemu vse preplašil; poznajo se jim brce in bičevnik. Pram se kar trže od jaslji."

"Kakršen gospodar, takšni konji. In če je Tine gospodar —"

je mežikal stric.

"Kakšen gospodar?" se je začudil Matijec.

"I, slab. Sam praviš, da plaši konje," je dejal Mohor.

"Slab hlapec, misliš?" je povlekel Matevž.

"Lahko bo še gospodar!" je rekel Mohor.

"Gospodar?" je preplašeno jeknil Matijec.

"Le glej me — gospodar, da!"

"Vse odvsi od tebe," je dejal Matevž.

"Če bi vse od mene," je začudeno ponovil.

"Samo vprašati še morava."

"Da, na to nisem mislil — povprašati!" se je zdrazil Matijec.

Silno neprijetno mu je bilo, da se o tej stvari razgovarja s stricem, da razgalja stric njegove skrite misli. Zaljen je bil v svoji samozavesti, da bi mogla morda Franca na drugega misliti.

"Vprašati, da!"

"Poslušaj pametno besedo, Matijec! Matevž bo pomagal. . . Za tisti kos njive pri orehu —"

"Njivo?"

"Da, njivo — oreh itak dela senco."

"Njiva ni moja," je rekel Matijec ogorčen, ki ga je ta misel čudno spekla.

"Pa bo, če dobiš Franco."

"Njiva je pravzaprav naše družine," je dejal Matevž.

"Pa naj vam jo da Franca?"

"Ali si ob pamet? Ali naj ji rečem? Kaj bi mi odvrnila?"

"In meni —"

"Kaj tebi, če boš njen mož!"

"Pa se ne smeš obotavljati," je ježno pripomnil Mohor.

"In meni poreče, da jo jemljem radi grunta," se je pogrezal Matijec vedno bolj vase in obšel ga je neznan stud pred samim seboj; kakor da sega z roko v mlakužo.

"Prav radi tega!" je rekel Mohor. "Ali naj pride v tuje roke? Če ne rešiš grunta in ime, Matijec, in če bom v grobu, te bom zaničeval."

"Ali naj pride v tuje roke? Prav praviš, Mohor. Dovolj je že slabo, da ga ima ženska. Meni luč, tebi ključ!"

"Vem, vem, kdo bi si mislil, da France —"

"Modri računa z nesrečo. Premehak si bil, premehak! In Matijec je prepočen! Kaj praviš, Matijec? Ali daš, ali ne?"

"Ne dam! Jaz ne bom barantal z njenim gruntom. Jaz nisem Klančar!" se je razvnel Matijec.

"Kako, Klančar?"

"Mene ne boste. Tudi Klančar vam bo vrnil, da, vam bo vrnil. Ali bi bili radi reveža zastonj dobili za delo? Bog vas je

poslal. Kako pa! Hudič vas je bil prinisel, da bi bili reveža osleparili!"

(Dalje sledi.)

Ogrska zahteva revizijo pogodbe

Budapest, 20. maja. Na takozvanem "Svobodnem trgu" se je vršila, včeraj silna demonstracija Madžarov, ki zahtevajo revizijo mirovne pogodbe. Navzgor so bili baje govorniki iz Bolgarije, Italije, Slovaške in Avstrije. Nad 200,000 ljudi se je udeležilo demonstracije. Ogrska trdi, da ji mirovna pogodba zadržuje napredek.

MALI OGLASI

Stanovanje

se da v najem, tri čiste sobe, jako pripravno za novoporočence. 1133 Norwood Rd. (122)

Čedno stanovanje

obstoječe iz petih sob, se prav poceni odda Slovencem. Furnez in garaža. Vprašajte na 1221 East 172nd St. (122)

V najem

se da trgovski prostor, ki ima zraven stanovanje, obsegajoče 5 sob. Zidana garaža. Vprašajte na 4034 St. Clair Ave. Telefon: KENmore 2765. (121)

Zamenja se

hiša, ki ima 9 sob in je za dve družini, na E. 73. cesti, za hišo za dve družini s tremi garažami, ali za lot ali za malo farmo. 6704 St. Clair Ave. Tel. KENmore 2399-J. (122)

Naprodaj je mesnica

delo je za dva človeka. Proda se z ledenico vred. Rent je \$20.00 na mesec. Vprašajte na 3173 W. 105th St., spodaj, po 7. uri zvečer. (124)

Hiša naprodaj

moderna, za dve družini, cena samo \$7800. Po pet sob na stanovanje, lot 50 čevljev širok, dve garaži, blizu 156. ceste in Lake Shore bulevarda. Vprašajte pri M. Bratelj, 3103 Superior Ave. Tel. KENmore 4264. (124)

V najem

se da hiša, 6 sob, jako lepo stanovanje. Nahaja se na 15927 Saranac Rd. Podrobnosti poveste pri Matt Kasteleu na Saranac Rd. (121)

Farma naprodaj

ali se zamenja za hišo med 152. cesto in Babbitt Rd. Farma se nahaja 10 milj od Public Square, blizu zrakoplovnega pristana. Na posestvu se nahaja hiša z osmimi sobami, v hiši je prostorna klet, električna in plinska napeljava. Farma je jako pripravna za priletnega človeka, zlasti za kokušjerejo. Farma je prosta plačilnih bremen. Pri zamenjavi se vpošteva dobro stoječe posestvo z malimi bremenmi ali brez vknjizbe. Cena je samo \$12,000, v resnici je pa vrednost veliko večja. Za nadaljna pojasnila se obrnite do La Salle Realty Co., F. J. Turk, 830 E. 185th St. (121)

Stanovanje

se da v najem, 5 sob, spodaj. — Blizu Gordon parka. Vprašajte na 720 E. 82nd St. (May 19, 21. 23)

DOBER PREMOCI

Točna postrežba!

The Hill Coal Co.

1261 MARQUETTE RD

Starí Cimpermanoví prostori

HENDERSON 5798

FRANK ARKO, zastopnik

PRVI SLOVENSKI PLUMBER

J. MOHAR

6321 ST. CLAIR AVE.

Če hočete delo poceni in pošten

HENRIK SIENKIEWICZ POTOP

iz poljske prevle
DR. RUDOLF MOLE

(Nadačjevanje)

"Rimljan! Oče domovine!" bi rajši na svojo roko napadel je zaklical Zagloba ter prijel za maršalovo roko in jo pritisnil k ustim.

Toda obenem je stari lisjak pogledal z zdravim očesom na Skrzetuskega in mu parkrat pomelil z njim.

Razlegli so se gromoviti klici oficirjev in tovarišev. Hrup v stanovanju se je večal od trenutka do trenutka.

"Vina!" je zaklical maršal.

Ko so prinesli čaše, je takoj napil na zdravje kralja, potem na zdravje gospoda Čarnekega, ki ga je nazival svojim vojskovodjem, in naposled na zdravje obeh poslancev. Zagloba ni zaostal za napitnicami in se je takoj priljubil vsem, da je oba sam maršal spremljal v vežo, a viteštvo do začetka Jaroslava.

Naposled sta ostala sama; takrat je skočil Zagloba pred Skrzetuskega, zadržal konja, se prijel za brke in rekel:

"No, Jan?"

"Pri Bogu," je odgovoril Skrzetuski, "da nisem na lastne oči videl in na lastna ušesa slišal, bi ne hotel verjeti, če bi mi celo angel pripovedoval."

In Zagloba na to:

"Ha? Kaj? Prišedem, da je bilo največ, kar je Čarneki nameraval in prosil Lubomirskega, to, da bi šel skupno z njim. In veš, kaj bi bil dosegel? To, da bi šel Lubomirski sam, zakaj če bi stalo v pismu kako zaklinjanje na domovino in kakšno namigovanje na privatne koristi, bi se bil gospod maršal takoj zavzel in dejal: 'Mar hoče biti on moj učitelj in me učiti, kako se služi domovini?' Jaz jih poznam! K sreči, je vzel stari Zagloba vso zadevo v roke, odšel in jedva je usta odprl, ko že hoče Lubomirski ne samo sodelovati, temveč se tudi uklanja pod povelje. Gospoda Čarnekega morijo skrbi, a jaz ga že potolažim. Kaj, Jan, ali si zna Zagloba pomagati z magnati? Poznam jih jaz! Mar misliš, da sem ga zares poljubil v roko? Samega sebe sem poljubil v palec, njega sem pa samo dregnil v nos. . . Gotovo ga ni še nihče v življenju tako potegnil kakor jaz. Raztopil sem ga za gospoda Čarnekega kakor maslo v ponvi. O kakem drugem bodo pisale kronike, a o meni nihče. Še dobro bo, če se Čarneki ne obregne ob starega, da ni oddal lista. Taka je pač človeška nevhvaležnost. Hoj, saj ne bi bilo prvič. Drugi sede na starostvih in so obloženi s slatino, a ti starec pa po davni navadi stresas svoj trebuh na mrhi."

Tu je gospod Zagloba zamahnil z roko.

"Vrag vzemi človeško hvaležnost! Itak je treba umreti, a je vendar mogoče služiti domovini. . . Najlepša nagrada je dobra tovarišija. Če človek sede enkrat na konja, bi bil pripravljen s takimi tovariši kakor si ti, Mihael in drugi jezdi na konec sveta, Nemec, Francoz, Anglež ali pa temni španjolec ti takoj skoči v oči, a Poljak v svoji prirojeni potrebnosti mnogo preneša, se pusti dolgo kot takemu švedu vleči, toda ko je mera polna, ko puhne v obraz, tedaj se tak šved kar trlikrat prekotala s svojimi nogami. Zakaj dokler je še pogum, bo tudi ljudovlada trajala. Zpomni si to, Jan!"

VI.

Čarneki se res niti misliti ni drznil o tem, da bi se gospod kronski maršal podvrnil pod njegovo poveljstvo. Hotel je le, da bi delovala skupno, pa še v tem je dvomil, da bi z ozirom na veliko maršalovo slavohepnost do kakega uspeha prišlo, zakaj ponosni gospod se je že večkrat izražal vpričo svojih oficirjev da

bi rajši na svojo roko napadel Švede, ker lahko tudi na ta način kaj doseže, če bi pa skupno s Čarnekim odnesla zmago, tedaj bi pa vsa slava padla na Čarnekega.

Tako je tudi bilo. Čarneki je razumel maršalove vzroke in se je vznemirjal. Ko je bil poslan list iz Przevorska, je sedaj že deseti prečital prepis, hoteč se prepričati, če ni napisal kaj takega, kar bi moglo zbosti občutljivega človeka.

In obžaloval je nekatere izraze, naposled pa mu je postalo sploh žal, da je odposlal list. Potem je sedel mračen v svojem stanu; a vsak hip je hodil k oknu in pogledoval na cesto, če se poslanca vračata. Oficirji so ga videli skozi okno in so ugibali, kaj se godi z njim, ker se mu je z obraza brala skrb.

Gospod Čarneki je bil kakor na jerjavici. Ker ni mogel zdržati v stanovanju, je stopil na cesto in zapazivši Volodijovskega in Polanskega, je vprašal:

"Ali še ni videti poslancev?"

"Videti je, da so jih veseli," je odgovoril Volodijovski.

"Njih so veseli, a mene ne, sicer bi bil gospod maršal že poslal svoje ljudi z odgovorom."

"Gospod kaštelan," je rekel Polanovski, ki je užival veliko zaupanje vojskovodje, "čemu se vznemirjate? Če pride gospod maršal, dobro, če ne, bomo nadaljevali svoje staro delo. Teče že itak kri iz švedskega lonca, in znano je, če začne enkrat lonec puščati, tedaj izteče vse iz njega."

Na to Čarneki:

"Tudi v ljudovladi teče. Ako sedaj uidejo, se okrepe, dobe pomoč iz Pruskega, in prilika mine!"

Po teh besedah je zamahnil z roko v znak nestrpnosti. V tem so se zaslizala iz daljave konjska kopita in bas gospoda Zaglobe, ki je pel.

"Dobro znamenje! Vesela se vračata!" je zaklical Polanovski.

Ko sta ona dva zagledala kaštelana, sta skočila s konj, oddala konja slugi in urno odšla k hodniku. Zagloba je naenkrat zagnal čapko v zrak, in oponašaje maršalov glas tako izborno, da bi se mogel kdo, ki ni vedel, zmotiti, zakričati:

"Vivat gospod Čarneki! Naš vodja!"

Kaštelan je naglo vprašal:

"Ali imata pismo zame?"

"Ne," je odgovoril Zagloba, "imava nekaj boljšega. Maršal prihaja z vso svojo vojsko dobrovoljno pod poveljstvo vaše vzvišenosti."

Čarneki pa je zapičil vanj svoj pogled, potem pa se je obrnil k Skrzetuskem, kakor bi hotel reči:

"Govori ti, ker ta je pijan!"

Gospod Zagloba je bil res nekoliko pijan; toda Skrzetovski je potrdil njegove besede, nakar je kaštelan ostrmel od začudenja.

"Pojdita z menoj!" je rekel prišleca. "Gospod Polanovski in Volodijovski izvolita tudi."

In vsi so vstopili v sobo. Niso še sedli, ko je Čarneki vprašal:

"Kaj je dejal na moj list?"

"Nič," je odgovoril Zagloba, "a zakaj, to se izve na koncu mojega poročila."

In začel je pripovedovati, kako se je vse zgodilo, kako je privedel maršala do tako važnega sklepa. Čarneki je gledal nanj z vedno večjim začudenjem, Polanovski se je prijemal za glavo, gospod Mihael pa je vihal brke.

"Torej vas še nisem poznal dosedaj, kakor mi je Bog mil! Svojem lastnim ušesom ne verjamem!" je zaklical kaštelan.

"Odiseja me že odnekaj ime-

nujejo!" je odgovoril skromno Zagloba.

"Kje je moj list?"

"Evo, tu je!"

"Saj ti moram odpustiti, da ga nisi oddal. Ti si prebrisan človek! Kanclerju se je treba učiti pri tebi, kako se sklepajo pogodbe. Za Boga, če bi bil kralj, bi te poslal v Carigrad!"

"Pa bi bilo koj tu sto tisoč Turkov!" je zakričal gospod Mihael.

A Zagloba na to:

"Dvesto tisoč, ne sto tisoč!"

"Ali ni gospod maršal ničesar opazil?" je vprašal Čarneki.

"On? Požiral je vse, kar sem vkladal v usta, kakor če pitaš gosjaka s svaljki, le smejal se je in pred očmi mi je migljalo. Mislim sem, da počel od veselja, kakor švedska granata. Tega človeka lahko spelješ še v pekel s prilizovanjem!"

"Ti boš imel zasluge, ki ti jih ne pozabim do smrti," je rekel gospod kaštelan. "Toda tudi gospodu maršalu se moramo zahvaliti, ker sem mnenja, da ni storil tega iz same ničurnosti."

Tu je tlesnil z rokama in zaklical služabniku:

"Konja sem! Kujmo železo, dokler je vroče!"

Potem se je obrnil k polkovniku:

"Gospodje, vsi z menoj, da bo spremstvo čim najslajnejše."

"Ali naj grem tudi jaz?" je vprašal Zagloba.

"Ti si prvi zgradil ta most med menoj in gospodom maršalom, zato je potrebno, da boš šel prvi po njem. Sicer pa mislim, da te tam kaj radi vidijo. Le pojdi, gospod brat, ker sicer poročam, da hočeš napol začeto delo pokvariti."

"Kaj hočem? Moram si samo močnejše zategniti pas, ker se mi život preveč trese. Tudi me moči malo zapuščajo, treba bi jih bilo s čim okrepiti."

"S čim?"

"Mnogo sem že slišal o kaštelanski medicini, ki je do danes še nisem poskusil, a na vsak način bi rad vedel, če je boljša od maršalove."

"Torej jo poskusimo v streme-

nih, a ko se vrnemo, se je ne bomo branili. Par steklenic najdeš tudi v svojem stanu."

Po teh besedah je gospod kaštelan ukazal prinesiti čaše, izpil si merico na junaštvo in dobro voljo, potem pa odjezdili.

Maršal je sprejel gospoda kaštelana Čarnekega z odprtimi rokami, gostil z jedjo in pijačo ter ga ni pustil do ranega jutra, zjutraj pa sta se združili obe vojski in sta šli skupaj pod poveljstvom gospoda Čarnekega.

Pri Sienjavi so zopet napadli Švede, in sicer s takim uspehom, da so zadnje stražo popolnoma potolkli in zanesli zmešnjavo v vrste glavne vojske. Šele ob svitanju so jih pregnali topovi. Pod Ležajskim je Čarneki še silneje nastopil. Znatni švedski oddelki so se pogrezli v blatu, katero je nastalo iz deževja in povodnji, in so padli v poljske roke. Pot je postajala za Švede z vsakim dnem težavnejša. Zbiti, lačni in utrujeni zaradi nespavanja so polki jedva korakali. Nekateri so bili tako zdelani, da niso hoteli več jesti in piti in so posrli le za smrt. Drugi so pogladi in umirali po kopah, drugi so gubili zavest in so z največjo brezbrzičnostjo gledali na bližajoče se poljske jezdece. Tuje zmezi, katerih je bilo dovolj v švedskih vrstah, so začeli uhajati iz tabora in prehajati h gospodu Čarneckemu. Le nezlozni duh Karola Gustava je zadrževal še ostanke ugašajočih armad.

Švedski konji so padali v velikem številu in pojedli so jih takoj, zakaj dovažanje provijanata je bilo nemogoče. Poljski jezdec od časa do časa nahajali grozno razmrcvljena švedska trupla, po čemer so takoj spoznali delo poljskih kmetov. Večina vasi v klinu med Sanom in Vislo je spadala gospodu maršalu in njegovim sorodnikom. Torej so vsi kmetje kakor en mož vstali, zakaj gospod maršal, ki mu ni bilo žal lastnega premoženja, je razglasil, da bo oni, ki zgrabi za orožje, prost. Jedva se je ta vest razširila po zemljah, so nataknili vsi kose pokonci in vsak dan začeli nositi švedske glave v tabor,

dokler ni gospod maršal prepoznal te nekrščanske navade.

Zato so pa začeli prinašati ro kavice in ostroge. Švedje so v obupu devali iz kože one, ki so jim padli v roke, in vojna je postajala groznejša od dne do dne. Nekaj poljskih vojakov se je še držalo pri Švedih, toda držal jih je edino strah. Na poti v Ležaj jih je mnogo zbežalo, ostali pa so v taboru povzročali takšen šum, da je dal švedski kralj nekatere postreliti. To pa je bilo znamenje za splošen beg, ki so si ga izvojevali s sabljo v roki. . . Skoraj nihče ni ostal, Čarneki pa je začel ojačen vedno silneje nastopati.

Gospod maršal mu je pomagal zelo odkritosrečno in je storil vse, da si je pridobil slavo in se z njo ogrnil kakor s plaščem. Tekmoval je z njim tudi gospod Vitovski, kaštelan sandomierski, star in izkušen vojak; hotel je postati celo enak Čarneckemu, a ni mogel, ker mu je Bog odrekel velikopoteznost.

Vsi trije so vedno silneje gnetli Švede. Prišlo je tako daleč, da so korakali oni pehotni in konjeniški polki, ki so tvorili zadnjo stražo pri pohodu, in takem strahu, da je nastala med njimi zmešnjava iz vsakega najmanjšega povoda. Zato je sklenil Karol Gustav, da hodi vedno z zadnjo stražo, da je vzdrževal pogum s svojo navzočnostjo.

Toda takoj izpočetka je skoraž plačal to namero z življenjem. Zgodilo se je, da se je kralj s svojim gardnim polkom, najbolj strunnem izmed vseh polkov, ustavil v vasi Rudnik, da bi se odpel. Ko je pri prostu zaužil svoj obed, je sklenil se

nekoliko odpočiti, ker ni prejšnjo noč zatisnil očesa. Telesna straža je obkolila dom, da bi čuvala nad njegovo varnostjo. V tem pa se je prostov konjski pastir skrivoma izmaknil iz vasi,

prišel do konjske staje, skočil na žrebca in zdiral h kospodu Čarneckemu.

(Dalje sledi.)

Petletnica!

Čenjenemu občinstvu, zlasti pa slovenskim in hrvatskim avtomobilistom, v ljubečnem naznanjanju, da praznujemo leto peto obletnice, odkar sem postavil prvo gasolinsko postajo in postajo za olje na

4583 Turney Rd.

kjer vam še danes prav točno in vlnudno postrežem z najfinejšim Mobiloil gasolinom in Mobiloil oljem, ki je najboljši za vaš avtomobil.

Mi vam pregledamo in popravimo tudi vaše baterije, vam namažemo vse kolesovje in avto dele in skrbimo, da bo vaš avto v redu in točno posluje.

Naša gasolinska postaja je bila prva slovenska gasolinska postaja. Kadar vozite mimo, ustavite se pri nas, boste prav zadovoljni s postrežbo.

Slovenskim in hrvatskim avtomobilistom se prav vlnudno priporočam.

Anton Stojin

4583 TURNERY RD.

Tel. Michigan 9851

Cene
znižane

POSEBNA dolarska razprodaja

Blago
trpežno

KATERA TRAJA SAMO EN TEDEN, DO SREDE, 27. MAJA

\$2.00 moške hlače za delo, mere 32 do 42.....	\$1.00
75 centov srajce za delo, mere 14 1/2 do 17, dve za.....	\$1.00
\$1.50 moške srajce za praznik, mere 14 1/2 do 17, \$1.00, 2 za \$1.50	
50 centov svilene nogavice za žene, tri za.....	\$1.00
Moške atletične spodnje obleke, tri za.....	\$1.00

Pralne obleke za dečke, mere 3 do 8, dve za.....	\$1.00
\$1.50 kratke hlače za dečke, 8 do 16.....	\$1.00
30 centov jard kambrik, lepi vzorci, garantirane barve, 23 centov jard, pet jardov za \$1.00	
50 centov belo platno za rjuhe, 81 inch široko, zelo močno, pa-sebnost.....	tri jarde \$1.00

\$1.50 pralne obleke za žene, mere 36 do 48 \$1.00, dve za \$1.50	
50 centov Princeps Slips za žene, mere 36 do 44.....	tri za \$1.00
Pralne obleke za deklice, lepi vzorci.....	dve za \$1.00
\$1.00 slamniki za deklice, lepe barve.....	dva za \$1.00
39 centov spodnja obleka za otroke, mere 2 do 12 štiri za \$1	

Tu imate priliko, da si nabavite za mal denar potrebno obleko, ker pri nas dobite za vaš dolar več blaga, kot drugje za \$2.00. Se priporočam.

John Rožanc

15721 Waterloo Rd.

PRVI IZLET V STARO DOMOVINO PRIREDI

KRANJSKO-SLOVENSKA KATOLIŠKA JEDNOTA

na svetovnoznanem, modernem brzoparniku

CUNARD LINIJE BERENGARIA

ki odpluje iz
NEW YORKA

dne 20. junija

Izletniki se bodo ustavili v "Lisieux" na Francoskem, kjer bodo počastili grob "Male Cvetke Sv. Terezije". Bodo si ogledali Pariz in druge znamenitosti na Francoskem. V Ljubljani bodo počastili grob Slo-

venskega pionirja in ustanovitelja K. S. K. Jednote pokojnega Rev. Frank S. Sušteršiča itd. Glede potnih listov, permitov, vožnih listkov itd. Pišite na:

JOHN L. MIHELICH CO.
(August Kollander)
6419 St. Clair Avenue, Cleveland, O.

MIHALJEVIC BROS.
6201 St. Clair Avenue, Cleveland, Ohio

JOSEPH SVETE
1782 E. 28th St., Lorain, O.

CUNARD LINE

1022 Chester Avenue
CLEVELAND, OHIO

POSEBNO ZA TA TEDEN! TRINERJEVO VINO 79c

6420 St. Clair Ave., vogal Addison Rd.

(nasproti S. N. Doma)

PRVA IN EDINA SLOVENSKA LEKARNA V CLEVELANDU

Izpolnjevanje zdravniških receptov je naša špeciialiteta
Podružnica poštnega urada

POŠLUŠAJTE!

✓ četrtek na oddajni poštaji WJAY
ob šeštih zvečer naznanilo vredno
jako mnogo denarja za vaš

NATANČNE PODROBNOSTI V TEM
ČASOPISU V PETEK 22. MAJA.

MI SMO MED VAMI!

Naznanjamo čenjenemu slovenskemu občinstvu, da smo se PRESELILI v naše nove prostore na

6223 ST. CLAIR AVENUE

kjer vam ob vsakem času lahko prodamo izvrstne

DODGE IN PLYMOUTH AVTOMOBILE

Najboljši mehaniki so pri nas zaposleni, ki vam popravijo vaš avtomobil brez ozira izdelka. Vse naše delo je garantirano. In se vam prav vlnudno priporočamo.

J. H. MILLER & SONS

6225 St. Clair Ave.

HEnderson 6148

ENdicott 2252 ENdicott 2252

KREMZAR FURNITURE

6108 St. Clair Ave.

IMAMO ZASTOPSTVO SAMO ZA VICTOR RADIO IN VICTOR PLOŠČE

"Odiseja me že odnekaj ime-